BODEMBEHEER

DE BOER, TELER OF TUINDER:

Gebruikt op droogtegevoelige gronden een combinatie van ondiep- en diepwortelende grassen en kruiden

MAATREGEL 21

MEI 2026

Op droogtegevoelige gronden is de droogtetolerantie van het grasland te verhogen door grassoorten met minder diepe beworteling zoals Engels raaigras te combineren met diepwortelende grassen en kruiden zoals rietzwenkgras, rode klaver en cichorei. Door diepere beworteling komt meer water beschikbaar voor de planten zodat de gevolgen van droogte beperkt kunnen worden. Daarnaast leidt diepere beworteling tot een betere bodemstructuur, meer organische stof en betere nutriëntenbenutting met als gevolg lagere uitspoeling.

Deltaplan Agrarisch Waterbeheer

Engels raaigras levert hoge opbrengsten en graskwaliteit op, maar wortelt vooral in de bovenste 25-30 cm van de bodem. Het gras is daardoor slechter in staat om water uit diepere bodemlagen te trekken en daarmee gevoelig voor droogte. Een combinatie met dieper wortelende soorten kan zorgen dat bij droge omstandigheden meer water uit diepere bodemlagen beschikbaar komt.

Vlinderbloemigen met een diepe beworteling zijn bijvoorbeeld rode klaver en luzerne. Ook kruiden met een penwortel zoals cichorei kunnen bijdragen aan droogtebestendigheid. Daarnaast zijn er verschillen tussen grassoorten: rietzwenkgras heeft bijvoorbeeld meer wortels in diepere lagen dan Engels raaigras, en ook tussen rassen bestaan verschillen. Voor een goede verdeling van beworteling over de bodem en een betere benutting van water en nutriënten is een mengsel van soorten en rassen aan te raden.

Beheer van belang

Voor een goede wortelontwikkeling zijn ook bodemkwaliteit en beheer van belang. Een goede bodemstructuur geeft wortels de kans om diep te groeien, terwijl bodemverdichting de wortelgroei beperkt. Op zandgrond is de worteldiepte vaak gerelateerd aan de diepte van de bouwvoor. Een actief bodemleven, met name regenwormen, helpt wortels dieper te groeien. Daarnaast kan een lager stikstofniveau de beworteling stimuleren. Na maaien helpt het om bemesting enkele dagen uit te



Is de maatregel haalbaar

Effectiviteit

GOED — BETER — BEST

Inpasbaarheid

EENVOUDIG — GEMIDDELD — UITDAGEND

stellen. Ook minder frequent maaien en zorgvuldig beweiden (niet te kort en met voldoende hersteltijd) ondersteunen het herstel en de ontwikkeling van het wortelstelsel.

Drie voordelen

Droogtebestendigheid
Door diepere beworteling komt meer vocht voor de planten beschikbaar en kan via capillaire werking ook in droge perioden water uit diepere bodemlagen worden nageleverd.

Nutriëntenbenutting
Diepere en over meerdere bodemlagen verdeelde beworteling zorgt ervoor dat meer nutriënten uit de bodem door de planten kunnen opgenomen worden. Daardoor wordt de uitspoeling naar het grondwater verminderd.

Bodemkwaliteit
Intensieve beworteling is belangrijk voor een goede en kruimelige bodemstructuur. Wortels dragen ook bij aan de opbouw van organische stof en leveren voeding voor het bodemleven door afstervende wortelresten en het afgeven van suikerrijke stoffen (wortelexudaten) aan de bodem. Een gezonde bodem en bodemleven zorgen wederom voor betere wortelgroei en daarmee een hogere grasopbrengst.

Kosten en opbrengsten

De betere droogtebestendigheid van het grasland zorgt voor een stabielere opbrengst tijdens droge perioden, waardoor minder voer aangekocht hoeft te worden. Door de betere benutting van nutriënten uit de bodem kan (kunst)mestgift bespaard worden terwijl en gelijkblijvende of zelfs hogere opbrengst bereikt wordt. Bij goed beheer zijn geen hogere kosten te verwachten.

Meer weten?

Scan de QR-code voor uitgebreide, actuele informatie over deze maatregel.

Tips:
Bij herinzaaien kan een graan zoals gerst of haver toegevoegd worden aan het grasmengsel. Het graan vormt snel een diepe wortel, die op termijn afsterft en door de graswortels gevolgd kan worden.

In een zure bodem groeien wortels minder goed, hou daarom altijd de pH op peil.